

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

סוטה דף לו.

כיצד היה סדר שמות השבטים על שתי אבני האפוד?

לר' חנינא בן גמליאל ³		לת"ק דברייתא ²		לרב כהנא ¹		
בנימין	ראובן	גד	יהודה	ראובן	שמעון	1
דן	שמעון	אשר	ראובן	גד	לוי	2
נפתלי	לוי	יששכר	שמעון	אשר	יהודה	3
גד	יהודה	זבולן	לוי	זבולן	יששכר	4
אשר	יששכר	יוסף	דן	דן	יוסף	5
יוסף	זבולן	בנימין	נפתלי	נפתלי	בנימין	6

¹ רב כהנא מבאר את הפסוק ביהושע גבי ברכות וקללות, מה שנוסף אות ה' בתיבת ("והחצייו") שהכוונה לומר שכדרך שהיו חלוקים בברכות והקללות כך היו חלוקים באני האפוד. דהנה כתיב (יהושע ח: לג) "וְכָל יִשְׂרָאֵל וְזִקְנָיו וְשֹׁטְרֵיהֶם וְשֹׁפְטָיו עֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה לְאֶרֶץ נֶגֶד הַכְּהֹנִים הַלְוִיִּם נִשְׁאַי אֶרֶץ בְּרִית ה' כְּגַר כְּאֶזְרַח חָצִיו אֶל מוֹל הַר גְּרִזִים וְהַחֲצִיו אֶל מוֹל הַר עֵיבָל כְּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד ה' לְבָרֵךְ אֶת הָעָם יִשְׂרָאֵל בְּרֹאשׁוֹנָה". והסדר האמור בברכות וקללות עיני משה הוא כדכתיב (דברים כז: יב-יג) "וְאֵלֶּה יַעֲמְדוּ לְבָרֵךְ אֶת הָעָם עַל הַר גְּרִזִים בְּעֵבְרָכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן שְׁמֵעוּן וְלֹאֵי וַיְהוּדָה וְיִשְׁשַׁכָּר וְיוֹסֵף וּבִנְיָמִן. וְאֵלֶּה יַעֲמְדוּ עַל הַקְּלָלָה בְּהַר עֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאֲשֶׁר וְזַבּוּלֹן דָּן וְנַפְתָּלִי". אכן דבריו ניתובו מחמת ברייתא דמפורש להדיא שהיו באבני האפוד בסדר אחר.

² ס"ל לדרוש מהפסוק (שמות כח: י) "שֵׁשֶׁה מִשְׁמֹתֶם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת וְאֶת שְׁמוֹת הַשְּׁשֶׁה הַנוֹתְרִים עַל הָאֶבֶן הַשְּׁנִית כְּתוּלְדֹתֶם" - שדוקא על האבן השנית היה סדר השמות "כְּתוּלְדֹתֶם", אבל על האבן הראשונה לא היה "כְּתוּלְדֹתֶם" - דיהודה היה מוקדם. ועל כל אבן היו כתובים עשרים וחמש אותיות.

³ ס"ל שהסדר שהיו חלוקים באבני האפוד אינו כפי הסדר שהיה בחומש הפקודים (היינו בחומש במדבר פרק א' פסוקים ה-טו). אלא כפי הסדר שבחומש השני (שמות א: ב-ד) "רְאוּבֵן שְׁמֵעוּן לֵוִי וַיְהוּדָה. יִשְׁשַׁכָּר זַבּוּלֹן, וּבִנְיָמִן. דָּן וְנַפְתָּלִי גָד וְאֲשֶׁר". ויוסף הוא אחרון שלא נמנה ביניהם כי הוא היה במצרים.